

RAZUMEVANJE FAKTORA RIZIKA POVEZANIH SA NASILNIM PONAŠANJEM U SHIZOFRENIJI

Miodrag Zdravković^{1,2}, Jovana Petrović^{2,3}, Iva Binić^{2,3}, Suzana Tošić Golubović^{2,3}, Bogdan Pinterović¹, Filip Petrović⁴

¹Zavod za sudsku medicinu, Niš, Srbija

²Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

³Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za psihijatriju, Niš, Srbija

⁴Univerzitetski klinički centar Niš, Centar za radiologiju, Niš, Srbija

Kontakt: Miodrag Zdravković
Bulevar dr Zorana Đinđića 81, 18108 Niš, Srbija
E-mail: zdravkovicdmiodrag@gmail.com

U ovom radu se ispituju faktori rizika povezani sa nasilnim ponašanjem osoba koje boluju od shizofrenije. Shizofrenija pogađa otprilike 1% populacije, a istraživanja pokazuju da je kod 5% počinilaca ubistava dijagnostikovana upravo ova bolest. Premda stereotipi povezuju mentalne bolesti sa agresijom, studije ukazuju na to da postoji samo neznatna povezanost između shizofrenije i nasilnog ponašanja. Predloženi faktori rizika uključuju mlađi uzrast, muški pol, nezaposlenost, nepovoljnu ekonomsku situaciju, zlostavljanje u detinjstvu i lošu kontrolu impulsa. Zloupotreba supstanci, posebno među osobama koje boluju od shizofrenije, značajno povećava rizik od ispoljavanja nasilnog ponašanja. Što se duže psihoza ne leči, veća je verovatnoća da će doći do pojave nasilja. Kod osoba sa prvom psihotičnom epizodom postoji povećan rizik od ispoljavanja nasilja, naročito pre početka tretmana. Istraživanja pokazuju da su simptomi poput halucinacija i deluzija u korelaciji sa agresivnim ponašanjem, sa poremećajima ličnosti, posebno sa antisocijalnim poremećajem ličnosti, koji su identifikovani kao značajni prediktori. Važno je istaći da je kod osoba koje boluju od shizofrenije stopa ispoljavanja nasilnog ponašanja niža, ali i da postojanje komorbiditeta ili akutnih psihotičnih simptoma može značajno povećati rizik da će doći do pojave nasilja. Rana identifikacija pomenutih faktora rizika i odgovarajući tretman mogu pomoći da se osigura bezbednost i zajednice.

Acta Medica Medianae 2025; 64(4):153–158.

Ključne reči: nasilje, shizofrenija, faktori rizika

"This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) Licence".